

*Hlásanie tajomstva Božieho milosrdenstva
svedectvom života, skutkami a slovom*

Svätý Otec Ján Pavol II počas návštevy Sanktuária v Krakove-Lagievnikách povedal veľmi významné slová: „Nič človek tak nepotrebuje, ako Božie milosrdenstvo - tú láskavú lásku, spolucítiacu, pozdvihujúcu človeka ponad jeho slabosť k nekonečným výšinám svätosti Boha“⁴ Tieto slová sa týkajú každého človeka v každej epoche dejín. Zdá sa však, že dnes väčšmi než inokedy ľudstvo potrebuje Božie milosrdenstvo. Volá oň človek žijúci v rôznych obavách a nepokoji. Chýba mu pocit bezpečia ohľadne jeho fyzickej existencie, neberú sa do úvahy základné ľudské hodnoty ako: život, pravda, sloboda, sloboda vierovyznania, dôstojnosť človeka a iné.

Pán Boh vie o tejto situácii dnešného človeka, a preto mu ponúka dar posolstva o Božom Milosrdenstve, ktoré odovzdal prostredníctvom svätej Sestry Faustíny z Kongregácie Matky Božieho Milosrdenstva. Jedného dňa jej povedal: „V Starom zákone som posielal k svojmu ľudu prorokov s výstrahami. Dnes posielam teba k celému ľudstvu s mojím milosrdenstvom“ (Den. 1588). Môže sa na prvý pohľad zdať, že sú to príliš zveličené slová a prirovnanie tej skromnej rehoľníčky k prorokom - trochu prehnané. Keď však vezmeme do úvahy biblický význam slova *prorok* (ten, kto hovorí v Božom mene) a hlbšie prenikneme do obsahu poslania Sestry Faustíny, vidíme, že slová Pána Ježiša sa plne pokrývajú a adekvátne vymedzujú jej úlohu v dejinách Cirkvi a dnešného sveta. Je to úloha proroka, ktorý odovzdáva posolstvo milosrdného Ježiša a úloha apoštola, teda svedka Božieho milosrdenstva.

⁴ Ján Pavol II v Poľsku 31. mája 1997 - 10. júna 1997. *Przemówienia, homilie*, (Príhovory, kázne) Krakov 1997, str. 156.

1. Poslanie sv. Sestry Faustíny

Niekoľko rokov, až do času teologickej analýzy zápiskov Sestry Faustíny, bolo jej poslanie uvádzané v početných publikáciách neúplne, najčastejšie sa vtesnávalo do niektorej z foriem kultu Božieho Milosrdenstva (obrazu, korunky), zjavení alebo len samotných prorociet a prisľúbení. Často bolo vynechávaná podstata toho poslania, ktorou je ukázanie tajomstva Božieho milosrdenstva a povzbudenie k snahe o postoj dôvery voči Bohu a milosrdenstva voči blíznym.

Dôsledná teologická analýza zápiskov sv. Sestry Faustíny, zvlášť jej *Dennička*, nás vedie k záveru, že jej poslanie, chápané ako apoštolská misia, zahŕňa tri zásadné úlohy:

- Pripomenúť, priblížiť a hlásať svetu pravdu viery, zjavenú vo Svätom písme, o milosrdnej láske Boha ku každému človeku.
- Vyprosovať Božie milosrdenstvo pre svet, okrem iného praktizovaním nových foriem úcty k Božiemu Milosrdenstvu, ktorými sú: obraz s nápisom *Ježišu, dôverujem Ti*, Sviatok Božieho Milosrdenstva, Korunka Božieho milosrdenstva a praktizovanie modlitby vo chvíli, v ktorej Pán Ježiš umiera na kríži (15.00), nazývanej Hodina Milosrdenstva.
- Inšpirovať apoštolské hnutie Božieho Milosrdenstva, ktoré plní vyššie spomenutých úloh, snaží sa o kresťanskú dokonalosť v duchu dôvery voči Bohu a milosrdenstva voči blíznym, akú nám to ukázala sv. Sestra Faustína.

Z *Dennička* Sestry Faustíny môžeme vyčítať nielen obsah jej poslania, ale aj jeho najhlbší motív, ktorým je tajomstvo Božieho milosrdenstva. V ňom tiež nachádzame cieľ, ktorým je predovšetkým starosť o spásu stratených duší, ktoré potrebujú morálnu obnovu a duchovnú podporu. „Tvojou úlohou je,“ hovoril Pán Ježiš Sestre Faustíne a zároveň všetkým, ktorí sa podujímajú realizovať jej poslanie, „získavať pre mňa

duše modlitbou a obetou, povzbudzovaním k dôvere v moje milosrdenstvo" (Den. 1690).

Poslanie Sestry Faustíny spája v sebe dve roviny: dočasnú a eschatologickú. Má priniesť pravdivý pokoj na zem a pripraviť svet na druhý Ježišov príchod. „Ľudstvo nenájde pokoj, kým sa neobrátí s dôverou k môjmu milosrdenstvu" (Den. 300), hovoril Pán Ježiš, poukazujúc na jedinou možnosť záchranu sveta utápajúceho sa vo vlastných hriechoch. Preto krakovský metropolita kard. František Macharský, ktorý akoby komentoval poslanie s. Faustíny povedal: „To nie je ďalšia pobožnosť navyše, to nie je ďalšia knižka a obraz navyše. S nikým a ničím neporovnateľná pobožnosť k Božiemu Milosrdenstvu rozhoduje o osude sveta, o osude ľudstva."⁵

Hlásanie tajomstva Božieho milosrdenstva, ktoré sa najplnšie zjavilo v ukrižovanom a vzkriesenom Kristovi a vyprosovanie ho pre svet, má nielen ukazovať cestu k šťastnému životu na zemi, ale tiež viesť k príprave ľudstva na druhý Kristov príchod na zem. „Kým prídem ako spravodlivý Sudca, najprv prichádzam ako Kráľ milosrdenstva," (Den. 83) hovoril Pán Ježiš Sestre Faustíne; „Sekretárka môjho milosrdenstva, píš, hovor dušiam o mojom veľkom milosrdenstve, lebo strašný deň, deň mojej spravodlivosti, je blízko" (Den. 965). Napíš: „Skôr ako prídem ako spravodlivý Sudca, najprv otváram dokořán dvere môjho milosrdenstva. Kto nechce prejsť dverami môjho milosrdenstva, musí prejsť dverami mojej spravodlivosti" (Den. 1146).

Udivujúca je súbežnosť myšlienok zahrnutých v poslaní sv. Sestry Faustíny a v encyklike Svätého Otca Jána Pavla II *Dives in misericordia*. Tie isté úlohy, ktoré odovzdal Pán Ježiš prostredníctvom svojej „sekretárky", stavia pred celou Cirkvou i Svätý Otec. Hovorí, že patria k jej zásadným záväzkom a

⁵ Homília kard. Františka Macharského vyhlásená v Sanktuárii Božieho Milosrdenstva v Krakove-Lagiewnikách v: *Kazania o Milosierdzu Bożym* (Kázne o Božom Milosrdenstve), Krakov 1992, str. 29.

potvrdzujú autentickosť jej apoštolského poslania. Tak sa teda poslanie Sestry Faustíny hlboko zapisuje do života Cirkvi na každej a zvlášť na súčasnej etape jej dejín.

2. Poznávanie tajomstva Božieho milosrdenstva

V centre poslania o Božom milosrdenstve, ktoré Pán Ježiš odovzdal prostredníctvom sv. Sestry Faustíny leží najkrajšie tajomstvo našej viery: tajomstvo Božieho milosrdenstva. Aby sme užitočne hlásali a vyprosovali Božie milosrdenstvo pre svet, najprv ho treba dobre poznať a všímať si jeho pôsobenie vo svete i vo svojom živote. Základnou úlohou Sestry Faustíny je teda priblíženie svetu tajomstva Božieho milosrdenstva, ktorá sa zjavilo najprv v Starom zákone a v plnosti skrze Božieho Syna Ježiša Krista. Svätá Sestra Faustína, ako sestra Kongregácie Matky Božieho Milosrdenstva zvlášť prehlbovala toto tajomstvo našej viery. V súlade so zápisom v rehoľných stanovách často rozjímalala o tom: „čo Boh urobil pre spásu duší pri stvorení, čo vykonal a vytrpel pri vykúpení a čo im pripravuje vo večnej sláve"⁶ Akoby ozvenou týchto rozjímaní sú pekné úryvky v jej *Denničku*, ktoré ukazujú tajomstvo Božieho milosrdenstva v diele stvorenia, vykúpenia a večnej slávy.

Sestra Faustína ukazuje Božie milosrdenstvo v diele stvorenia anjelov, sveta i ľudí, rozpráva o milosrdenstve Boha, ktorý privracia človeku priateľstvo s ním; priateľstvo, ktoré bolo zničené hriechom prvých ľudí aj osobnými hriechmi budúcich pokolení. Úžasom ju naplňa tajomstvo Boha, ktorý sa z milosrdnej lásky k svojmu stvoreniu stáva človekom, strašným umučeníím ho vykupuje a sám ostáva prítomný vo sviatosiach, aby sprevádzal človeka na jeho púti do domu nebeského Otca;

⁶ *Konstytucje Towarzystwa Matki Bożej* (Konštitúcie Spoločnosti Matky Božej), Plock 1909 str. 6.

aby liečil rany jeho duše a sýtil ju svojim telom a svojou krvou (porovnaj Den. 1743 - 1750).

Rozjímanie o tajomstve Božieho milosrdenstva prejavujúceho sa v jej živote bolo obohatené darom kontemplácie a mystických zážitkov. Vďaka tomu mohla neobyčajne hlboko poznať túto Božiu vlastnosť a zakúsiť ju ako činorodú lásku, ktorá obklopuje každého človeka od chvíle jeho vzniku až po dosiahnutie posledného cieľu - neba.

Na odporúčanie Pána Ježiša, spovedníka Michala Sopočka a tiež so súhlasom predstavených, Sestra Faustína písala *Denniček*, v ktorom zaznamenávala „stretnutia jej duše“ s Bohom „nepochopiteľným vo svojom milosrdenstve“ (porov. Den. 6). Celé toto dielo, ktoré je zamerané na tajomstvo Božieho milosrdenstva je originálnym prameňom slúžiacim k poznaniu tejto pravdy viery, pretože neobsahuje citáty ani komentáre k biblickým textom, ale opiera sa o neobyčajne bohaté mystické zážitky autorky. Ako si to všimol aj biskup Kazimír Romaniuk: „Denniček môže byť považovaný za jediný svojho druhu dodatočný prameň teológie [Božieho milosrdenstva], ktorý ju viditeľne obohacuje...Môže sa zvlášť uplatniť pri nových opracovaniach dogmatickej soteriológie, ktorá výraznejšie než doteraz poukazuje na milosrdenstvo a lásku...ako na prameň a poslednú pravdu celého vykúpenia, čo - ako vieme - tak veľmi zdôrazňuje sv. Pavol.”⁷

Autor *Biblického traktátu o milosrdenstve* obracia pozornosť na úplne nové a originálne sformulovania niektorých aspektov tajomstva Božieho milosrdenstva v *Denničku*. Sestry Faustíny. K nim započítava napríklad tieto: „Som samým milosrdenstvom” alebo „Kráľ milosrdenstva”, alebo tiež opis stvoriteľského diela Boha ako diela jeho milosrdenstva. „Až tak výrazne,” píše vo svojej knihe biskup Romaniuk, „Biblia nikdy nestotožňuje milosrdenstvo s Bohom a to ústami samého

⁷ Bp K. Romaniuk, *Biblijny traktat o milosierdziu* (Biblický traktát o milosrdenstve), Varšava 1994 str. 234.

Boha.”⁸ Nikde vo Svätom písme sa nenachádza titul „Kristus, Kráľ milosrdenstva” (Den. 88). „Známa je myšlienka milosrdného vladára ale nie samotná formulácia: «Kráľ milosrdenstva»”⁹. A taktiež nikde vo Svätom písme sa nehovori o tom, že dielo stvorenia svedčí o milosrdenstve Stvoriteľa.

V *Denničku* sa najčastejšie vyskytujú výpovede hovoriace o veľkosti Božieho milosrdenstva, ktoré je všade viditeľné pre dušu milujúcu Boha. Sestra Faustína sa pokúša opísať veľkosť Božieho milosrdenstva a používa pritom obraz: mora a priepasti; chce ukázať jeho žiaru pomocou metafory ohňa a svetla, ktoré všetko preniká. Milosrdenstvo - v jej *Denničku* - je vlastnosťou celej Svätej Trojice, ktorá sa človeku najplnšie preukázala prostredníctvom Božieho Syna Ježiša Krista. Božie milosrdenstvo pôsobí vo všetkých ľuďoch, v celom svete a zvlášť v „hriešnikoch hodných najväčšieho zľutovania”.

Sestra Faustína vie, že aj keď opisuje milosrdenstvo Boha, ostáva ono aj tak nepochopiteľným, nevyčerpaným, nekonečným a nesmiernym tajomstvom. Zároveň si uvedomuje, že jej úlohou je aspoň trocha odhaliť toto tajomstvo, aby o Božej добрote nepochybovala zem (porov. Den. 483 a 930).

V poznávaní tajomstva Božieho milosrdenstva veľkú úlohu odohráva osobná skúsenosť, všímanie si prejavov milosrdnej Božej lásky vo svojom živote a vo svete, ktorý nás obklopuje. Sestra Faustína pri rozjímaní o tomto tajomstve našej viery v opretí o texty Svätého písma a knihu vlastného života prišla k záveru, že v živote človeka niet chvíle, v ktorej by sme boli pozbavení Božieho milosrdenstva; sme ponorení v Božom milosrdenstve, dýchame ho tak, ako dýchame vzduch. Dôležité je teda to, aby sme si ho všimli a sami zakúsili Božiu lásku.

Aby sme mohli priblížiť svetu tajomstvo Božieho milosrdenstva nestačí k tomu intelektuálne poznanie tejto

⁸ Tamže, str. 209.

⁹ Tamže, str. 210.

pravdy viery, ale treba ňou žiť každý deň. Preto Pán Ježiš poučujúc Sestru Faustínu, veľakrát ju povzbudzoval k tomu, aby o nej premýšľala, ale predovšetkým napodobňovala jeho milosrdenstvo. „Dcéra moja,” hovoril, „zahľad sa na moje milosrdné srdce a odzrkadľuj jeho zľutovanie vo svojom srdci a skutku, aby si ty, ktorá hlásaš svetu moje milosrdenstvo, sama ním bola zapálená” (Den. 1688).

3. Hlásanie posolstva o Božom milosrdenstve

Čím je poznanie a osobné zakúsenie tajomstva Božieho milosrdenstva hlbšie, tým užitočnejšie ho človek odovzdáva iným. A o to prosí na stránkach *Denníčka* Pán Ježiš veľa krát: „Neustávaj v hlásaní môjho milosrdenstva” (Den. 1521). „Hovor celému svetu o mojom nepochopiteľnom milosrdenstve” (Den. 699). „Píš, hovor dušiam o mojom veľkom milosrdenstve, lebo strašný deň, deň mojej spravodlivosti, je blízko” (Den. 965). „Nech celé ľudstvo pozná moje nepreniknuteľné milosrdenstvo. Je to znamenie posledných čias, po ňom príde deň spravodlivosti” (Den. 848).

Pán Ježiš potvrdzuje veľkú dôležitosť tejto úlohy prisľúbeniami, ktoré ju činia jednou z foriem úcty k Božiemu Milosrdenstvu, lebo k tejto úlohe - tak ako k Obrazu Božieho Milosrdenstva, Sviatku Milosrdenstva, Korunke alebo Hodine Milosrdenstva - pripojil prisľúbenie, ktorá sa týka všetkých ľudí. Toto prisľúbenie znie takto: „Duše, ktoré šíria úctu k môjmu milosrdenstvu, budem ochraňovať po celý život ako láskavá matka svoje nemluvňa a v hodine smrti im nebudem Sudcom, ale milosrdným Spasiteľom” (Den. 1075). Pán Ježiš prisľubuje svoju starostlivosť o človeka počas celého jeho života i v tej najťažšej chvíli - v hodine smrti. Je to taká nežná starostlivosť, že ju možno prirovnať k starostlivosti matky o svoje nemluvňa.

Akým spôsobom Sestra Faustína vyplňala úlohu hlásať Božie milosrdenstvo? Najprv o ňom svedčila svojím životom v duchu dôvery voči Bohu a milosrdenstva voči blíznym. Taký

človek, ktorý dôveruje Bohu (plní jeho vôľu) a koná skutky milosrdenstva, je živým obrazom Božieho Milosrdenstva, lebo každý, kto pozerá na ten znak, vie, že Boh je dobrý, že sa oplatí dôverovať mu a napodobňovať ho v milosrdnej láske voči ľuďom. Nestačí však svedčiť o ňom len svojím životom, potrebné je hlásať Božie milosrdenstvo aj slovom. Sestra Faustína v osobných kontaktoch s ľuďmi využívala každú príležitosť, hovorila o Božej добрote a povzbudzovala ich k dôvere voči nemu. Hlásala posolstvo o Božom milosrdenstve nielen živým slovom, ale aj písaním. Na odporúčanie Pána Ježiša si viedla *Denníček*, v ktorom zapisovala veľké Božie diela, ktoré on vykonal v jej živote i vo svete. Prostredníctvom svojho *Denníčka* dodnes hlása svetu tajomstvo Božieho milosrdenstva. Všetkým, ktorí ho čítajú, hovorí, aký dobrý je Boh, ako veľmi sa stará o človeka, o jeho dočasné i večné šťastie.

Keď hovoríme o hlásaní Božieho milosrdenstva obyčajne myslíme na nejaké verejné vystúpenie: kázeň, katechézu v škole, reláciu v rádiu alebo televízii, články v novinách atď. Avšak najčastejšie mám príležitosť hlásať Božie milosrdenstvo v bežnom živote, v osobných kontaktoch s druhým človekom, keď - ako Sestra Faustína - v našich rozhovoroch, interpretácii faktov a udalostí si všímame Božiu dobrotu. Keď dokážem preniesť naše každodenné situácie do roviny viery a skrze ne uvidieť milujúcu ruku nebeského Otca aj vtedy, keď nás navštívi krížom, lebo kríž - keď ho prijmeme - vedie nás k väčšiemu dobru. Takýto apoštolát - v každodennom živote - prináša neraz veľké plody. Svedčí o tom aj táto udalosť.

Istá žena trpela na divnú chorobu, jednoducho je v jednej ruke hnilo telo. Jej zdravotný stav sa zhoršil, keď sa vydala a porodila dieťa. Bola nutná operácia, ale lekári sa nemohli pre ňu rozhodnúť, lebo pacientka mala príliš slabé srdce. Bola to bezvýchodisková situácia. Práve vtedy k nej prišla susedka s malým obrázkom Milosrdného Ježiša a povzbudila ju k dôvere v Božie milosrdenstvo slovami: „Dôverujte Pánu Ježišovi, on

môže všetko." Hoci situácia bola beznádejná, tá chorá žena sa napriek tomu modlievala pred tým obrázkom a bola pokojná a plná nádeje. Nakoniec sa lekári rozhodli pre operáciu. Z ruky povytáhovali dlhé časti zničených svalov. Ale po čase sa choroba vrátila s takou intenzitou, že pacientka prosila: „Pán doktor, prosím amputujte mi ruku, lebo ja už tú bolesť nevydržím." Po návšteve u lekára na klinike v Krakove, stála na zastávke a uvidela električku s nápisom *Lagievniky*. Uvedomila si, že tam je ten milostivý obraz Milosrdného Ježiša a hrob Sestry Faustíny. Bez dlhšieho rozmýšľania nastúpila do električky a prišla do Sanktuária Božieho Milosrdenstva. Kľakla si pri hrobe Sestry Faustíny a na kúsku novín, lebo nič pri sebe nemala, napísala: „Sestra Faustína, vypros mi milosť, aby som vydržala bolesť." Dokonca ani neprosila o zázrak. Pomodlila sa a vrátila sa domov. Na druhý deň pocítila silné zimomriavky v chorej ruke. Nevedela, čo sa deje a preto zavolała svoju matku. To bola chvíľa uzdravenia. Na začiatku tohto zázraku je malý úkon hlásania Božieho milosrdenstva spočívajúci na darovaní obrázka Ježiša Milosrdného a povzbudeniu k dôvere.

V hlásaní posolstva o Božom milosrdenstve je veľmi dôležitá správnosť ako aj úsilie o čistotu úcty k Božiemu Milosrdenstvu. Vieme, že úcta Božieho Milosrdenstva sa teraz teší veľkej popularite, ktorá neustále rastie. Vieme však aj to, že sa ukázalo veľa publikácii, ktoré nesprávnym spôsobom šíria úctu k Božiemu milosrdenstvu vo formách odovzdaných prostredníctvom Sestry Faustíny, čo vplýva na jej nesprávne praktizovanie. Teologický základ tejto úcty dal kňaz a profesor Ignác Różycki v rozprave na tému zápiskov Sestry Faustíny, ktorá zostavoval pre proces blahorečenia. Výťah z tejto rozpravy bol uverejnený pod názvom: *Božie Milosrdenstvo. Zásadné črty úcty k Božiemu milosrdenstvu*,¹⁰ Vo svetle tejto rozpravy podstatou úcty k Božiemu Milosrdenstvu je postoj dôvery voči

¹⁰ Kň. I. Różycki, *Božie Milosrdenstvo. Zásadné črty úcty k Božiemu milosrdenstvu*, Prešov 2003.

Pánu Bohu, ktorá sa vyjadruje v plnení jeho vôle, a postoj milosrdenstva voči bližným. Na tomto základe stoja formy úcty: obraz Ježiša Milosrdného, Sviatok Božieho Milosrdenstva, Korunka a Hodina Milosrdenstva. So všetkými formami úcty sú spojené prisľúbenia Pána Ježiša. Ak budú chýbať základy, dom sa zrúti. Tak isto je tomu aj v praktizovaní úcty k Božiemu Milosrdenstvu, keď chýba základ, teda formovanie kresťanského života v duchu dôvery a milosrdenstva, žiadna z foriem úcty nie je skutočným úkonom zbožnosti a neprinesie očakávané výsledky. „A teda," píše kň. I. Różycki, „ak niekto napríklad odrieka Korunku Božieho milosrdenstva, ale niet v ňom dôvery, nedostane nič z toho, čo Ježiš spojil s dôveryplným odriekaním korunky."¹¹

K chybám, ktoré sa najčastejšie opakujú v šírení úcty k Božiemu Milosrdenstvu patrí výber alebo citovanie úryvkov z textov *Dennička*, fundamentalistický postoj a nesprávne praktizovanie tejto úcty.

Úryvkovitosť spočíva na vyberaní z *Dennička* jednotlivých viet a šírení ich bez analýzy celku. Vtedy sa zverejnená veta (výpoveď) považuje za celok. Napríklad:

- „Túžim, aby bola taká kongregácia, ktorá by hlásala a vyprosovala Božie milosrdenstvo pre svet". Kto číta túto vetu usudzuje, že Pán Ježiš túži po tom, aby vznikla konkrétna kongregácia. Avšak z analýzy celku vyplýva, že Pánu Ježišovi nejde o jednu kongregáciu, ale o veľké dielo v Cirkvi, ktoré dnes nazývame Apoštolským hnutím Božieho milosrdenstva.

- „Duša, ktorá bude uctievať tento obraz, nezahynie" (alebo iné prisľúbenia udávané bez uvedenia podmienok). Toto, alebo iné prisľúbenia Pána Ježiša sa splnia vtedy, keď človek dodrží isté podmienky, ktorými v úcte k Božiemu Milosrdenstvu sú: dôvera voči Pánu Bohu a postoj aktívnej lásky voči bližnému. „Duša,

¹¹ Kň. I. Różycki, *Nabożeństwo do Miłosierdzia Bożego. Studium teologiczne Dzienniczka bł. Siostry Faustyny Kowalskiej na temat „Nabożeństwa"*, Krakov 1999.

ktorá bude uctievať tento obraz..., to znamená tá duša, ktorá sa pred ním modlí s dôverou a dôveryplnú modlitbu spája so skutkami milosrdenstva.

- Obmedzovanie poslania Sestry Faustíny na jednu formu úcty alebo nejakú časť, napr. na Korunku alebo sústredenie sa len na pobožnosť.

Fundamentalistický postoj mieri k literárnemu chápaniu textu. Preto fundamentalisti nesúhlasia so zmenou slov napr. v modlitbe: „O krv a voda, ktorá si vytryskla“ na „vyšla“, hoci tak je vo Svätom Písme.

Tretia skupina chýb pochádza z nesprávneho praktizovania úcty k Božiemu milosrdenstvu. Ide predovšetkým o toto:

- nedostatočné vedenie veriacich k podstate tejto úcty, ktorou je kresťanský postoj dôvery voči Bohu a milosrdenstvo voči blíznym, a obmedzovania sa napr. na odriekanie Korunky,
- pridávanie alebo vynechávanie slov v Korunke,
- keď k úcte Božieho milosrdenstva pridávame súkromné zjavenia alebo vlastné pobožnosti,
- nezohľadňovanie zjavenia obsiahnutého vo Svätom písme pri poslaní Sestry Faustíny.

Chýb v šírení a praktizovaní úcty k Božiemu Milosrdenstvu (ktorá je časťou poslania Sestry Faustíny) je veľa, preto takú dôležitú úlohu tu majú dobre sformovaní apoštoli Božieho Milosrdenstva.

„Cítim dobre,“ napísala Sestra Faustína vo svojom *Denníčku*, „že moje poslanie sa neskončí so smrťou, ale sa začne“ (Den. 281). Komentujúc túto vetu Svätý Otec Ján Pavol II. napísal: „A tak sa aj stalo. Misia Sestry Faustíny **trvá** a prináša udivujúce plody. Akým podivuhodným spôsobom si jej úcta k Milosrdnému Ježišovi razí vo svete cestu a získava si toľko ľudských srdcí! Je to rozhodne **znamenie čias** - znamenie nášho XX storočia. Bilancia tohto končiaceho sa tisícročia,

¹² Ján Pavol II, z kázne dňa 18. apríla 1993 počas sv. omše spojenej s blahorečením sestry Faustíny Kowalskej. L *Osservatore Romano* 5-6 (1993), str. 14.

okrem výsledkov, ktoré mnohokrát prevýšili predchádzajúce epochy, obsahuje aj hlboký nepokoj o budúcnosť. Kde teda, ak nie v Božom Milosrdenstve, nájde svet záchranu a svetlo nádeje?“¹² Pri svätorečení Sestry Faustíny Svätý Otec odovzdal posolstvo o Božom milosrdenstve novému tisícročiu, aby každý človek mohol čoraz lepšie poznávať skutočnú tvár Boha i svoju skutočnú tvár. Posolstvo o Božom milosrdenstve, ktoré máme žiť a zdieľať s inými je veľkým darom Boha pre dnešné časy, darom, ktorý je znamením nádeje, zárukou spásy a svetlom osvecujúcim ľudské cesty v novom tisícročí viery.